

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้

THE THAI WOMAN OF TOMORROW PROJECT

สนับสนุนโดย มูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศไทย

รายงานประจำปี 2547

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

SCHOOL OF LIBERAL ARTS

MAE FAH LUANG UNIVERSITY

www.mfu.ac.th/~twt/

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ
ລາວ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ
ເອກະພາບ ຢ່າງເນື້ອ

ໂຄງການຜູ້ທຸກິ່ງໄທຢູ່ວັນພຽງນີ້ ດຳເນີນການໃນສຳນັກວິຊາຄົລປາສົດ ມາຮັດວຽກລັດໄມ້ພໍາຫລວງ ທີ່
ດຳເນີນການໃນລັກຊະນະທີ່ເປັນກິຈການອາສາມັກ ເພື່ອຫາຫາງເພີ່ມໂຄກສາທາກຄຶກຂ່າຍແກ່ເຍົາຫຼວງໃນເຂດ
ການເຫັນອົບອົບນັບ ແລະ ທີ່ຢູ່ໃນກຸລຸມເສື່ອງຕ່າງໆ ຕ່າງໆ ເພື່ອກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດ
ໄດ້ຂໍາຍເປົ້າຫາຍໍາຍຂອງໂຄງການເພື່ອຈັດທຳກິຈການປ້ອງກັນມີໃຫ້ເຍົາຫຼວງໄປຢູ່ງເກີ່ວກບໍາເສີມ
ຮັມທັງໃໝ່ ໂດຍມີໂຄກສາທິການໃຫ້ກັບເຍົາຫຼວງແລ້ວ ໄດ້ເຫັນວ່າ ທີ່ມີກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດ
ໄດ້ເຮັດວຽກຕ່າງໆ ໂດຍມີກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດກຳນົດ
ມັນຍົມຄຶກຂາປີທີ່ 1-6 ນອກຈາກການມອບຖຸນການຄຶກຂາໃຫ້ກັບເຍົາຫຼວງທີ່ດ້ວຍໂຄກສາແລ້ວ ຍັງເປີດໂຄກສາໃຫ້
ນັກຮຽນຈັດທຳໂຄງການເສີມຮາຍໄດ້ໃນແຕ່ລະໂຮງຮຽນ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນມີປະສບກາຣົມຕຽບໃນກິຈການ ທີ່ອາຈັດ
ໃຫ້ເກີດຮາຍໄດ້ເສັ້ນໃຫ້ແກ່ເຍົາຫຼວງແຕ່ລະຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ ທີ່ຄືວ່າເປັນປະໂຍືນໂດຍຕຽບຕ່ອງເຍົາຫຼວງຜູ້ດ້ວຍ
ໂຄກສາແລ້ວ

ໃນຈຸນະອີການບົດມາຮັດວຽກລັດໄມ້ພໍາຫລວງ ພມມີຄວາມຍືນດີເປັນອຍ່າງຍິ່ງທີ່ຈະໃຫ້ການສັນບສຸນໂຄງການ
ຜູ້ທຸກິ່ງໄທຢູ່ວັນພຽງນີ້ ເພື່ອການອາຈາກຈະໄດ້ທຳປະໂຍືນໃຫ້ແກ່ສັນຄົມແລະເຍົາຫຼວງທີ່ເປັນກຳລັງສຳຄັນຂອງชาຕີ
ແລ້ວ ຍັງເປັນເວທີທີ່ໃຫ້ຄົນຄາຈາຍ ແລະ ນັກຄຶກຂາຂອງມາຮັດວຽກລັດໄມ້ພໍາຫລວງ ໄດ້ມີໂຄກສາຮ່ວມຈັດທຳກິຈການ
ທີ່ເປັນປະໂຍືນຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂັ້ນຕົ້ນອື້ນດ້ວຍ ແລະ ອໜວ່າໂຄງການຜູ້ທຸກິ່ງໄທຢູ່ວັນພຽງນີ້ ຈະດຳເນີນການ
ຕ່ອໄປເພື່ອໃຫ້ຄວາມໜ້າຍເຫຼືອແກ່ເຍົາຫຼວງທີ່ຢາກຈານແລະ ດ້ວຍໂຄກສາ ທີ່ຍັງມີຢູ່ອື້ນດ້ວຍ

(ຮອງຄາສຕາຈາຍ ດຣ.ວັນຊ້ຍ ສີວິචັນ)
ອີການບົດມາຮັດວຽກລັດໄມ້ພໍາຫລວງ

คำนำ

โครงการผู้หันยังไวยในวันพุธนี้ โดยการสนับสนุนของมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 นับเป็นเวลา 13 ปี ที่ได้ทำประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ ให้มีโอกาสทาง การศึกษาและหลุดพ้นจากการจรรยาบรรจุที่เลวร้าย ทำให้เด็กๆ เหล่านี้ได้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นกำลังหลัก ของสังคมต่อไป

ในฐานะที่ได้ดำเนินงานโครงการนี้มาตั้งแต่เด้น ได้เห็นผลสัมฤทธิ์ของโครงการอย่างเป็นรูปธรรม มาโดยตลอด ในความก้าวหน้าของการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ก็มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงโครงสร้าง ของโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้ให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ

ในการดำเนินงานโครงการปี พ.ศ. 2547 นี้ ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการดำเนินงานและสถานที่ใหม่ โดยได้ย้ายการดำเนินงานจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มาดำเนินการที่สำนักวิชาคิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมีการจัดโครงสร้างการจัดการให้กระชับและคล่องตัวยิ่งขึ้น ในรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครซึ่ง อาจารย์ที่เป็นอาสาสมัครทุกท่านยินดีทำการโดยไม่รับค่าตอบแทน ทั้งนี้ก็ต้องขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง โดยเฉพาะท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงรองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ศิริชนะ ที่ได้เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้มาโดยตลอด

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ยังคงนโยบายที่จะมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่ยากจนได้มีโอกาสศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และยังจะมีนโยบายที่จะสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่สามารถเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอีกด้วย นอกจากนี้ยังคงจัดทำโครงการเสริมรายได้ ซึ่งเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมาก เช่นกัน ทั้งโครงการทุนการศึกษาและโครงการเสริมรายได้นี้ ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ทั้งนี้นอกจากจะทำให้เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการมีโอกาสศึกษาต่อ มีรายได้เสริมแล้ว ยังมีประสบการณ์ตรงในกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งอาจนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงในอนาคตได้

ความก้าวหน้าของโครงการฯ ที่กล่าวมาทั้งสิ้นนี้ ผู้ที่มีส่วนทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมากได้แก่คณบดี
อาสาสมัครของโครงการฯ ดังนั้น จึงขอถือโอกาสนี้ชื่นชมและขอบคุณในความวิริยะอุตสาหะของครูอาสา
สมัครเป็นอย่างมากมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ในฐานะผู้อำนวยการโครงการผู้หันหน้าไทยในวันพรุ่งนี้ ขอขอบพระคุณเหล่าทุนโดยเฉพาะมูลนิธิโดยตัวประเทศไทย และผู้มีจิตศรัทธาที่ได้ช่วยสมทบทุนให้กับโครงการฯ ได้ดำเนินต่อไปเพื่อยังประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนที่จะโตขึ้นเป็นกำลังของชาติต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธุ์ วงศ์บูรณ์นาวาย)
ผู้อำนวยการโครงการผู้หญิงไทยในวันรุ่งนี้
คณบดีสำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สารบัญ

หน้า

ประวัติความเป็นมา	6
สภาพความรุนแรงของปัญหา	6
วัตถุประสงค์	8
กลยุทธ์ในการดำเนินงาน	8
ครุਆسامัครของโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้	9
พื้นที่ดำเนินการของโครงการ	9
การดำเนินงานของโครงการ	10
- ระยะที่ 1 พ.ศ. 2535 – 2536	10
- ระยะที่ 2 ช่วงปลายปี พ.ศ. 2536 – 2537	10
- ระยะที่ 3 ช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2539	10
- ระยะที่ 4 ปลายปี พ.ศ. 2539 – 2540	11
- ระยะที่ 5 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 – ต้นปี พ.ศ. 2543	11
- ระยะที่ 6 ตั้งแต่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543 – 30 กันยายน พ.ศ. 2546	12
- ระยะที่ 7 ระยะที่ดำเนินภายใต้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	12
การดำเนินงานโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2548	14
ภาคผนวก	
ผนวกที่ 1 รายนามผู้บริจาคม	17
ผนวกที่ 2 สถิติการมอบทุนการศึกษาของโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้	23
ผนวกที่ 3 โครงการเสริมรายได้ (สนับสนุน โดยมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย)	24
ผนวกที่ 4 รายชื่อครุਆسامัครโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้	32
ผนวกที่ 5 ส่วนหนึ่งของผลงานโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้ที่ได้รับการยอมรับ	35
ผนวกที่ 6 บุคลากรของโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้	37
ผนวกที่ 7 ประมวลภาพการตรวจเยี่ยมโครงการผู้หญิงไทยในวันพุธนี้	38

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้

ประวัติความเป็นมา

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ได้จัดตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 หลังจากการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจสภาพความรุนแรงของปัญหาเรื่อง “ทัศนะต่อการศึกษาและอาชีพของเยาวชนในพื้นที่ที่มีปัญหานักเรียนยอมหรือผลักดันให้บุตรสาวเป็นหญิงขายบริการกับปัญหาสิทธิมนุษยชน” (โดย จกรพันธุ์ วงศ์บูรณ์瓦ทย์ และคณะ พ.ศ. 2534) ซึ่งพบว่ามีปัจจัยผลักดันให้เด็กหญิงในชนบทในจังหวัดภาคเหนือเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศค่อนข้างมาก ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ ความบีบคั้นจากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและครอบครัว ทำให้เด็กหรือผู้ปกครองต้องแสวงหาทางแก้ปัญหา ด้วยการให้เด็กไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ

นอกจากปัญหาความยากจนแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ซึ่งเป็นตัวผลักดันให้เด็กหญิงเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศด้วย เช่น ความไร้โอกาส การขาดความอบอุ่น และความมั่นคงภายในครอบครัว ตลอดจนความไม่สอดคล้องกันระหว่างความหวังในอนาคตกับสภาวะความเป็นจริงที่เผชิญอยู่ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นความลินห่วง รวมทั้งความรู้สึกของเด็กที่ว่า ตนมีหน้าที่ที่จะต้องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ด้วยการหารายได้มาให้ครอบครัว เพื่อปลดภาระหนี้สินหรือเพื่อยกระดับสภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว ให้ดีขึ้น ดังนั้น ผู้จัดฯ จึงได้จัดตั้งโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ขึ้น และดำเนินการภายใต้ คณะกรรมการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีเป้าหมายในการที่จะหารูปแบบในการแก้ไขปัญหาโสเกนีเด็ก ซึ่งมีความรุนแรงค่อนข้างมากในขณะนี้

สภาพความรุนแรงของปัญหา

ปัญหาโสเกนีโดยเฉพาะอย่างยิ่งโสเกนีเด็ก เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากที่สุดปัญหานี้ ของสังคมไทย เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นและดำเนินอยู่มาช้านาน โดยไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นปัญหาถึงแม้ในการจัดการกับปัญหานี้ รัฐบาลไทยได้มีการตรากฎหมายที่ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี โดยมีการกำหนดให้การค้าประเวณีหรืออาชีพผู้ให้บริการทางเพศ โดยเฉพาะการค้าประเวณีของเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและมีโทษสูงสุดถึงจำคุก 20 ปีขึ้นไป และโทษตั้งกล่าวไม่จำกัดอยู่เฉพาะผู้ใช้บริการ ผู้เป็นธุระจัดหาเท่านั้น ยังครอบคลุมไปถึงครอบครัวที่ผลักดันให้บุตรหลานเข้าสู่อาชีพดังกล่าว ซึ่งยังต้องได้รับโทษด้วยก็ตาม แต่ในความเป็นจริงการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังมีน้อยอยู่มาก โดยจะเห็นได้จากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งพบว่าในประเทศไทยมีผู้ให้บริการทางเพศทั้งสิ้น 69,139 คน และมีผู้ที่เสี่ยงต่อการเข้าสู่อาชีพให้บริการทางเพศ (ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับการขายบริการทางเพศ) ถึง 114,800 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชีพขายบริการทางเพศ ถึงร้อยละ 5.3 หรือประมาณ 6,084 คน (กระทรวงสาธารณสุข, 2542) โดยในจำนวนนี้ไม่รวมถึงผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่สังกัดสถานบริการทางเพศใดๆ และเด็กที่เริ่มขายบริการทางเพศ ที่อยู่ต่ำแหน่งท่องเที่ยวสำคัญๆ ทั่วประเทศอีกเป็นจำนวนมาก และหากรวมจำนวนเด็กกล่าวข้างต้นแล้ว จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางเพศที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนโสเกนีทั้งหมด

จำนวนตัวเลขของผู้บริการทางเพศทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งประมาณการโดยองค์กรพัฒนาเอกชนนั้นจะมีจำนวนสูงกว่าตัวเลขของภาคราชการ กล่าวคือ ในช่วงที่มีปัญหาโสเกนีระบาดรุนแรง (พ.ศ.2535- 2536) ได้มีการประมาณว่ามีอยู่ในช่วงระหว่าง 500,000 -800,000 คน

นอกจากนี้สถิติจำนวนโสเกนีของไทยที่ประมาณการโดยสื่อมวลชนชาวต่างประเทศยังมีจำนวนสูงอย่างมาก โดยมีการเผยแพร่ตัวเลขของโสเกนีไทยไว้สูงถึงกว่า 2 ล้านคน ซึ่งเป็นสถิติที่สูงกว่าความเป็นจริงอยู่ค่อนข้างมาก

ไม่ว่าจะดื้อเอารือตัวเลขของภาคราชการ ขององค์กรพัฒนาเอกชน หรือจากสื่อมวลชนต่างประเทศก็ตาม จำนวนโสเกนีของไทยก็ยังอยู่ในระดับที่สูงกว่าประเทศอื่น ๆ อยู่มาก ทำให้ประเทศไทยติดเสียภาพพจน์ ทำให้เกียรติภูมิของหญิงไทยตกต่ำในสายตาของประเทศโลกอย่างมากอีกด้วย เพราะค่านิยมใหม่ของบุคคล ที่อยู่ในวงการขายบริการทางเพศ มองอาชีพโสเกนีว่า “เป็นงานสบาย แต่งกายสวยงาม และรายเร็ว”

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 พร้อมๆ กับการแพร่ระบาดของยาบ้าอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบโดยตรงต่อการเพิ่มของจำนวนโสเกนีอีกด้วย โดยเฉพาะโสเกนีเด็ก เพราะมีปัจจัยสำคัญๆ ที่ช่วยผลักดันให้เยาวชนเข้าสู่อาชีพนี้หลายปัจจัยพร้อมๆ กัน คือ ความยากจน ความฟุ้งเฟ้อในสังคม รวมทั้งค่านิยมที่เห็นว่างานโสเกนี “เป็นงานสบาย แต่งกายสวยงาม และรายเร็ว”

ตลอดจนเยาวชนบางกลุ่มที่ใช้ยาเสพติดและต้องการหาเงินโดยการขายตัวเพื่อนำเงินมาซื้อยา ทำให้จำนวนโสเกนี โดยเฉพาะโสเกนีเด็กเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และคาดว่าจำนวนโสเกนีเด็กอาจจะมี เป็นจำนวนมากถึง 25 % - 30 % ของจำนวนโสเกนีทั้งหมด

หากจะพิจารณาถึงสถานการณ์ของปัญหาหญิงบริการทางเพศในภาคเหนือในภาพรวม ก็จะพบว่า ผู้ที่เข้าสู่อาชีพนี้ยังมีค่อนข้างมาก ดังเช่นจากการสำรวจของกระทรวงสาธารณสุขในปี พ.ศ. 2542 พบว่ามีเด็กหญิงที่มีภูมิลำเนาทางภาคเหนือ ไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศในปริมาณที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะจากจังหวัดเชียงราย มีผู้ประกอบอาชีพให้บริการทางเพศสูงถึง ร้อยละ 15.2 (ประมาณ 10,674 คน) รองลงมาเป็นจังหวัดพะเยา ร้อยละ 6.6 (ประมาณ 4,563 คน) และจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 4.3 (ประมาณ 2,973 คน) ซึ่งผู้ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศจะกระจายการขายบริการทางเพศตาม สถานบริการในรูปแบบต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่กว่า 8,300 แห่ง และหากจะคำนวณตามสัดส่วนการประมาณ การจำนวนโสเกนีขององค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนชาวต่างประเทศ จะพบว่าปริมาณของผู้ไปขายบริการทางเพศจากจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือจะมีจำนวนที่สูงขึ้นอีกมาก และหากในจำนวนดังกล่าวที่ประมาณหนึ่ง ในสี่จังหวัดโสเกนีเด็ก ก็จะมีเยาวชนในภาคเหนือเข้าไปสู่อาชีพการขายบริการทางเพศที่มาก จนน่าตกใจที่เดียว

ปัญหาโสเกนีเด็กที่แพร่หลายอยู่ในช่วงต้นๆ ทศวรรษที่ 30 หรือตั้งแต่ พ.ศ. 2530 นั้น มักจะ ดำเนินการกันเป็นขบวนการ โดยจะมีเอเย่นต์หรือนายทุนมาทำการเจรจากับพ่อแม่หรือผู้ปกครองของ เด็กหญิงนั้น ก่อนที่จะจับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นระดับของการศึกษาภาคบังคับ ในขณะนั้นโดยมักจะ บอกกับพ่อแม่ของเด็กว่าจะพาไปทำงานบ้านบ้าง ไปทำงานตามร้านอาหารบ้าง โดยจะให้ทำหน้าที่เลี้ยงเด็ก ทำงานบ้านหรือ เสิร์ฟอาหาร แต่ท้ายที่สุดก็จะพาเด็กไปขายบริการทางเพศ โดยมักจะมอบเงินให้กับพ่อแม่ เป็นค่าตัวเด็กล้วงหน้า ประมาณ 20,000-30,000 บาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปร่างหน้าตาของเด็กหญิงแต่ละคน

เมื่อเด็กหญิงถูกส่งไปขายบริการทางเพศ เด็กเหล่านั้นมักจะต้องทำงานขายบริการทางเพศ เพื่อหาเงินซดใช้ให้แก่เจ้าของสำนักหรือซองเป็นเวลาประมาณ 1 ปี โดยที่เด็กจะไม่ได้รับเงินค่าตัวแต่อย่างใด ในช่วงระยะเวลา 1 ปีนั้น จะได้ก็เพียงแต่เงินรางวัลที่แขกผู้มาเที่ยวจะให้บังเล็ก จนอยู่ๆ เท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า เด็กแต่ละคนสามารถทำกำไรให้แก่เจ้าของอย่างมาก ขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ มักจะได้รับการตอบแทนอย่างงามและเป็นประจำจากเจ้าของสถานบริการ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัญหา索เกณีเด็ก ไม่สามารถที่จะกำจัดให้หมดสิ้นไปได้

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เยาวชนเป็นจำนวนมากไม่มีโอกาสศึกษาต่อ เนื่องจากความยากจน ประกอบกับการศึกษาภาคบังคับในตอนต้นนั้น ยังกำหนดไว้เพียงประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ยิ่งเป็นปัจจัยทำให้ เยาวชนไม่ได้เรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์หลัก

ต้องการหารูปแบบในการแก้ไขปัญหา索เกณีเด็กในภาคเหนือ

วัตถุประสงค์รอง มีดังต่อไปนี้

- ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนที่ยากจน และอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกชักจูงล่อหลวงเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศ ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น
- ต้องการปรับเปลี่ยนทัศนคติของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และของเยาวชนในชุมชนที่มีการส่งบุตรหลานไปขายบริการทางเพศสูง ให้เห็นว่าอาชีพการขายบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ไม่ถูกต้อง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งยังเสียเกียรติภูมิของสตรีไทยอีกด้วย
- ฝึกอบรมให้เยาวชนที่ยากจนซึ่งอยู่ในวัยเรียน หรือพ้นวัยเรียนแล้วได้มีโอกาสฝึกอาชีพ และทักษะต่างๆ ที่อาจนำไปประกอบเป็นอาชีพได้
- ต้องการที่จะหารูปแบบในการแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่เยาวชน

กลยุทธ์ในการดำเนินงาน

โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหา索เกณีเด็ก โดย ดำเนินการภายใต้แนวคิด “การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน” (Public Private Partnership) โดย มีกิจกรรมหลักในระยะเริ่มแรกของโครงการ 3 กิจกรรม คือ

1. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ

ทางโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ได้จัดทำสื่อในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งมอบอุปกรณ์ในการดำเนินการให้แก่ครูอาสาสมัครคนละ 1 ชุด เพื่อให้นำไปปฏิบัติงานในชุมชน และ โรงเรียนที่เข้าสังกัดอยู่

2. การให้ทุนการศึกษาเพื่อเรียนต่อ

โดยโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ได้ทำการรณรงค์ขอรับจุลทรรศน์การศึกษา จากมูลนิธิ บริษัท ห้างร้าน ของเอกชนต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นทุนการศึกษาให้เรียนต่อในชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเวลา 3 ปีติดต่อกัน และในปีการศึกษา 2546 นี้ ทางมูลนิธิ トイโยต้าประเทศไทย ซึ่งได้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษามาโดยตลอด ได้ทำการให้ทุนการศึกษาเพิ่มเติมสำหรับ นักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมปลาย โดยเริ่มแรกในปี พ.ศ. 2546 เป็นปีแรก จำนวน 100 ทุน ทุนละ 5,000 บาท และให้ต่อเนื่องไปจนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มอบให้ ทุนละ 1,500 บาท (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 1 และ 2) ขณะนี้ได้มอบทุนการศึกษาไปแล้วกว่า 5,497 ทุน

3. การทำกิจกรรมเสริมรายได้

กิจกรรมเสริมรายได้นั้นเป็นกิจกรรมที่เริ่มดำเนินการเมื่อต้นปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2546) ทั้งนี้ และได้จัดกิจกรรมต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2546 เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรง ในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกำไรซึ่งเป็นการเสริมรายได้ให้แก่เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนได้ (รายละเอียดดังภาคผนวกที่ 3)

ทั้งนี้เชื่อว่ากิจกรรมนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาการเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศหรือปัญหา โสเกนีเด็กได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ จะดำเนินการโดยอาศัยครูอาสาสมัคร ซึ่งเป็นเครือข่ายการปฏิบัติงานที่สำคัญของโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้

ครูอาสาสมัครของโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้

ครูอาสาสมัครของโครงการได้แก่ ครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนชั้นอนุบาลที่ค่อนข้างจะมีปัญหา ในการส่งลูกสาวไปขายบริการทางเพศสูง ครูอาสาสมัครเหล่านี้ จะเป็นบุคคลในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีข้อมูล ต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการของเด็กวัยเรียนเป็นอย่างดี และจะเข้าไปช่วยเหลือโดยการ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และชักชวนให้เด็กนักเรียนหญิงได้เรียนต่อ โดยการขอสนับสนุนทุนการศึกษาจากโครงการ ผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ตลอดจนครูอาสาสมัครเหล่านี้จะเป็นผู้ดูแลเลือกเยาวสตรีในหมู่บ้าน ให้เข้ารับการฝึก อบรมวิชาชีพที่จัดขึ้นโดยโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้อีกด้วย

ในปัจจุบันครูอาสาสมัครแต่ละคน ยังต้องรับผิดชอบในการจัดทำโครงการนำร่อง หรือโครงการ เสริมรายได้ให้แก่เยาวชนในโรงเรียนหรือชุมชนของเข้า โดยการสนับสนุนในด้านงบประมาณจากโครงการ ผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้

ขณะนี้มีจำนวนครูอาสาสมัครทั้งสิ้น 66 คน กระจายตัวอยู่ตามโรงเรียนต่าง ๆ ใน 4 จังหวัดในพื้นที่ ของโครงการ (รายละเอียดในภาคผนวกที่ 4)

พื้นที่ดำเนินการของโครงการ

พื้นที่ดำเนินการของโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ดำเนินการใน 4 จังหวัด รวม 15 อำเภอ ในภาคเหนือได้แก่

1. จังหวัดพะเยา	ที่อำเภอเมือง แม่ใจ เชียงคำ และกิ่งอำเภอภูช้าง
2. จังหวัดเชียงราย	ที่อำเภอแม่จัน แม่สาย และอำเภอพญาเม็งราย
3. จังหวัดเชียงใหม่	ที่อำเภอเชียงดาว ฝาง และอำเภอแม่อาย
4. จังหวัดลำปาง	ที่อำเภอวังเหนือ Jarvis เมืองปาน และอำเภอเสริมงาม

การดำเนินงานของโครงการ

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ที่เริ่มจัดตั้งโครงการจนมาถึงปัจจุบัน (ธันวาคม 2547) เป็นระยะเวลา 12 ปี โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรม รวมทั้งเป็นแหล่งทรัพยากรและแหล่งสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งอาจสรุปสาระสำคัญของการดำเนินงานตามระยะเวลาก่อตั้งฯ ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2535-2536

เป็นช่วงการทดสอบการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และการให้ทุนการศึกษา โครงการทำการศึกษาปัญหาโซเกณี ค้นหาปัจจัยและวาระที่ก่อให้เกิดปัญหาโซเกณี ได้พัฒนาเป็น “โครงการลดปัญหาโซเกณีเด็ก” ด้วยการปรับเปลี่ยนจิตสำนึกของเด็กและผู้ปกครองในชนบท โดยมีวิธีการคือ ให้มีครูอาสาสมัครทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนทัศนคติเด็กและผู้ปกครองในชุมชน ตลอดจนจัดตั้งทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนที่ต้องการศึกษาต่อ การดำเนินงานในระยะนี้ได้รับความสนับสนุนจาก Canadian International Development Agency (CIDA) โดยผ่านโครงการ Women's Economic and Leadership Development Programme (WELD) ในด้านการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ส่วนทุนการศึกษานั้นทางโครงการได้ระดมมาจากภาคเอกชน

พื้นที่ดำเนินการ ในระยะแรกนี้อยู่ที่อำเภอแม่ใจ และอำเภอจุน จังหวัดพะ夷า

ระยะที่ 2 ช่วงปลายปี พ.ศ. 2536-2537

เป็นช่วงการดำเนินการที่ให้โอกาสทางการศึกษา และฝึกอบรมอาชีพแก่เยาวชนอย่างเต็มที่ โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ในช่วงนี้ได้ทำการดำเนินงานที่มีแนวทางที่ชัดเจนและเต็มรูปแบบมากยิ่งขึ้น ได้กำหนดยุทธวิธี “แยกชิงเด็กกับครอบครัว” โดยมีเครือข่ายครูอาสาสมัครเป็นกำลังสำคัญ ในการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชน ยุทธวิธีที่ใช้ คือ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เด็กและผู้ปกครอง ให้ทุนการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ การดำเนินงานในช่วงนี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กร USAID ของสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก รวมทั้งมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนช่วยในการฝึกอาชีพ เป็นแหล่งรองรับเด็กเข้าทำงานหลังจากการฝึกอบรมและให้ทุนการศึกษาอีกด้วย

พื้นที่ดำเนินการ อยู่ใน 6 อำเภอของ 2 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย ที่อำเภอแม่สาย แม่จัน และพญาเม็งราย จังหวัดพะ夷า ที่อำเภอแม่ใจ ออำเภอจุน และอำเภอเชียงคำ

ระยะที่ 3 ช่วงปี พ.ศ. 2538-2539

ช่วงนี้ “เริ่ม” การสร้างศักยภาพด้านการผลิตสื่อและการให้คำปรึกษาแนะนำ นอกเหนือจากการดำเนินกิจกรรมตามปกติของโครงการฯ คือ การให้ทุนการศึกษาและการปรับเปลี่ยนทัศนคติ โครงการฯ ได้เริ่มงานด้านการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และสร้างความพร้อมให้โครงการผู้หญิงไทย ในวันพรุ่งนี้ เป็นศูนย์ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาโซเกณี ได้จัดทำ “โครงการรณรงค์และให้คำแนะนำ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเยาวชนในชนบท” โดยโครงการ Small Scale Grant Assistance (SSGA) ของรัฐบาลญี่ปุ่น ได้ให้ความช่วยเหลือด้านเครื่องมือผลิตสื่อ และยานพาหนะแก่โครงการ

พื้นที่ดำเนินการ ยังอยู่ใน 6 อำเภอของ 2 จังหวัดเดิม ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ที่อำเภอแม่สาย แม่จัน และพญาเม็งราย จังหวัดพะ夷า ที่อำเภอแม่ใจ อำเภอจุน และอำเภอเชียงคำ

ระยะที่ 4 ปลายปี พ.ศ. 2539-2540

เป็นช่วงเวลาดำเนินงานเพื่อเพิ่มความเข้มข้นของการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาโสเภณีเด็ก โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ยังคงมีกิจกรรมด้านการให้โอกาสทางการศึกษาและการปรับเปลี่ยนทัศนคติอยู่เช่นเดิม แต่ในช่วงนี้ โครงการฯ ได้ปรับเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทจากการเป็นองค์กรผู้ปฏิบัติ มาเป็นองค์กรสนับสนุน ที่ดำเนินด้านพัฒนารูปแบบ วางแผนทาง และให้การสนับสนุนทางวิชาการ แก่เครือข่ายผู้ปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การดำเนินงานได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจาก ILO/IPEC (International Labour Organization/International Programme on the Elimination of Child Labour) สำหรับทุนการศึกษาที่ให้เด็กในพื้นที่ของโครงการฯ นั้น ทางโครงการยังได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิและหน่วยงานภาคเอกชนต่างๆ

พื้นที่ดำเนินการ ได้ขยายครอบคลุม 12 อำเภอ ใน 4 จังหวัดดังนี้

1. จังหวัดเชียงราย ที่อำเภอแม่สาย แม่จัน และพญาเม็งราย
2. จังหวัดพะ夷า ที่อำเภอจุน แม่ใจ และเชียงคำ
3. จังหวัดเชียงใหม่ ที่อำเภอฝาง แม่อาย และเชียงดาว
4. จังหวัดลำปาง ที่อำเภอewart วังเหนือ และเมืองปาน

ในระยะที่ 4 นี้ โครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น ผ่านโครงการ Grass Assistance for Grass Root Project ในการก่อสร้างที่ทำการสาธารณะส่วนตัว จัดเป็นห้องสมุด ห้องประชุมสัมมนา ห้องทำงาน ห้องผลิต และเผยแพร่สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งทำให้โครงการฯ มีความพร้อมมากขึ้นในบทบาทที่เป็นองค์กรสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเครือข่าย

ระยะที่ 5 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2540 - ต้นปี พ.ศ. 2543

เป็นช่วงจัดทำกิจกรรมโครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูล และการวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการค้าประเวณี ของเยาวชน และการใช้แรงงานเด็กในภาคเหนือ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและการวิจัยฯ นี้ เพื่อเป็นฐานล่งเสริม ทางวิชาการ ให้กับกิจกรรมหลัก ซึ่งได้แก่ กิจกรรมให้ทุนการศึกษาและการปรับเปลี่ยนทัศนคติของโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ กิจกรรมการตั้งศูนย์ข้อมูลและการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ จากองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ - โครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก (ILO/IPEC) ในช่วงนี้ทางโครงการผู้หญิงไทยในวันพรุ่งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาโสเภณีเด็ก และเด็กในภาวะยากลำบากในภาคเหนือ 3 เรื่อง ได้แก่

1. ปัจจัยสาเหตุแห่งการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของเด็กในเมืองเชียงใหม่
2. ขบวนการชักจูงล่อลวงเด็กเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศ
3. สถานการณ์เด็กในภาวะลำบากจังหวัดเชียงใหม่

ในระยะนี้ (กันยายน พ.ศ. 2543) ทางโครงการยังได้รับการสนับสนุนจาก Grass Assistance for Grass Root Project ของรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อจัดหาอุปกรณ์สนับสนุนกิจกรรมของโครงการ รวมทั้งชื้อหนังสือ เข้าห้องสมุด ของโครงการเป็นจำนวน 500 เล่ม และจัดหาเครื่องมือการปฏิบัติงานของครุศาสตร์ของโครงการ